

**Юхно А.С., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
Україна**

**Пріоритетні напрями вдосконалення економіко-екологічного
управління земельними ресурсами в умовах післявоєнного відновлення
України**

Кожен день війни в Україні, що почалася 24 лютого і триває по сьогоднішній день, наносить значних економічних та екологічних втрат не лише нашій державі, а і країнам всього світу. Зростання цін на основні продукти та товари, щоденна інфляція, забруднення повітря, водних та земельних ресурсів у наслідок бойових дій є наслідками, що відчувають країни Європейського Союзу та світу в результаті російського вторгнення в Україну. Відповідно післявоєнне відновлення повинно покращити ситуацію не лише в Україні, а і далеко за її межами та повинно бути зосереджене на вдосконаленні економіко-екологічного управління земельними ресурсами як всієї території України, так і її окремих адміністративно-територіальних одиниць [1, 2].

Основними задачами відновлення післявоєнної України є поєднання політики економічної стабілізації з врахуванням екологічних показників. Відповідно до цього були сформовані пріоритетні напрями вдосконалення економіко-екологічного управління земельними ресурсами, які передбачають реалізацію наступних заходів:

- забезпечення продовольчої безпеки держави шляхом заохочення сільськогосподарських підприємств до розвитку галузей рослинництва та тваринництва;
- збільшення валового виробництва у рослинництві за рахунок вирощування районованих сільськогосподарських культур у межах аграрних зон;
- відродження галузі тваринництва шляхом надання державою дотацій;
- раціональне використання бюджетних коштів при здійсненні державних закупівель сільськогосподарської продукції;
- створення умов для інвестиційної привабливості аграрних підприємств районів;
- врахування ринкового обігу земель;
- запровадження у виробництво прогресивних технологій;
- фінансування заходів з формування виваженої екологічної політики держави, направленої на заохочення сільськогосподарських підприємств до вирощування екологічно чистої сільськогосподарської продукції;
- звільнення від сплати орендної плати землекористувачів за земельні ділянки державної власності при реалізації заходів з охорони земель;
- компенсація землевласникам та землекористувачам недержавного доходу внаслідок консервації деградованих, малопродуктивних та техногенно-забруднених земель;

- збереження природного ландшафтного різноманіття шляхом встановлення контролю з боку держави за розорюванням земель, вирубкою лісів, осушенням або обводненням територій тощо;
- збереження та підтримка біологічного різноманіття з метою підтримки балансу у біоценозах;
- подолання деградації ґрунтів, в тому числі внаслідок проведення бойових дій (особливо це стосується земель сільськогосподарського призначення, які є стратегічними для забезпечення продовольчої безпеки як в Україні, так і у світі);
- запровадження протиерозійних заходів;
- подолання забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих та підземних вод хімічними речовинами та елементами як в наслідок проведення бойових дій так і в результаті людської діяльності в мирних умовах;
- врахування показників ландшафтного планування при формуванні нових та впорядкуванні існуючих землеволодінь та землекористувань, націлених на виробництво екологічно безпечної та економічно вигідної продукції.

Реалізація напрямів вдосконалення економіко-екологічного управління земельними ресурсами в умовах післявоєнного відновлення України потребує залучення фахівців, які спеціалізуються на питаннях у сфері Державного земельного кадастру, управління земельними ресурсами, землевпорядкування, геоінформаційних систем, екології, ґрунтознавства, містобудівного кадастру, лісового кадастру, водного кадастру, сільського господарства, економіки. Комплексна робота даних спеціалістів забезпечить підвищення ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу території з урахуванням елементів аграрного зонування земель, відтворення виробничо-ресурсного потенціалу галузі сільського господарства, раціонального використання земель і відтворення родючості ґрунтів, удосконалення роботи органів державної влади та місцевого самоврядування адміністративних районів, що знаходяться на території різних адміністративних областей України та належать до різних аграрних зон з метою перенесення отриманих показників на регіональний рівень, а потім на національний для створення єдиного економіко-екологічного управління земельними ресурсами.

Список використаних джерел:

1. Делікатна І. Україна, війна, довкілля. Чи знає Захід про екологічні наслідки війни. Економічна правда, 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/8/691294/> (дата звернення: 15.09.2022);
2. Стрілець Р. Бомба сповільненої дії: чому світ не може ігнорувати екологічні наслідки війни в Україні. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2022/06/22/249216/> (дата звернення: 15.09.2022).